

Ministerie van Economische Zaken en
Klimaat
Postbus 20401
2500 EK DEN HAAG

Leeuwarden, 28 april 2022
Verzonden,

Ons kenmerk : 01990723
Afd./Opgave : Omgevingszaken
Behandeld door : drs. A.J. Zijlstra / (058) 292 59 25 of a.zijlstra@fryslan.frl
Uw kenmerk :
Bijlage(n) :

Onderwerp : adviesverzoek inzake aanvraag opsporingsvergunning aardwarmte
Bolsward

Uwe Exellentie,

Overeenkomstig het bepaalde in artikel 16 van de Mijnbouwwet verzoekt het Ministerie van Economische Zaken en Klimaat de provincie Fryslân om advies uit te brengen over de aanvraag voor een opsporingsvergunning voor aardwarmte door Stichting Ontwikkeling Geothermie Friesland (STOGEF). STOGEF wil aardwarmte inzetten voor verduurzaming van processen, projecten en panden. Een belangrijke ontwikkeling daarin is het ontwikkelen van een geothermische bron in de gemeente Súdwest-Fryslân. STOGEF voorziet verschillende toepassingsmogelijkheden in Bolsward en directe omgeving, waaronder combinaties met de stroomopwekking van Windpark Fryslân, de nog aan te leggen waterstof leiding door Gasunie en de afzet van energie in Bolsward.

Uw verzoek is voorgelegd aan de gemeente Súdwest Fryslân en het Wetterskip Fryslân. De adviezen van beide organisaties is opgenomen in een gezamenlijk advies aan u.

Fryslân heeft de ambitie om een provincie te worden die niet meer afhankelijk is van de huidige brandstoffen zoals olie en aardgas. Daarom zetten wij in op energiebesparing en duurzame energie. Warmte is voor ons een van de pijlers voor duurzame energieopwekking. Vanuit deze ambitie zijn wij verheugd te zien dat bedrijven initiatieven ontwikkelen om aardwarmte te benutten.

Bij de behandeling van uw adviesverzoek zijn wij uitgegaan van de tekst van de Mijnbouwwet zoals die gold op het moment van indienen van de vergunningaanvraag.

Uit de bij uw adviesverzoek ontvangen informatie hebben wij begrepen dat de opsporingsvergunningaanvraag van STOGEF betrekking heeft op het grondgebied van gemeente Súdwest-Fryslân. Het betreft qua oppervlakte ($\pm 55 \text{ km}^2$) een relatief omvangrijke gebied. STOGEF geeft aan dit te doen omdat het nog niet geheel duidelijk waar de boringen geplaatst gaan worden. Hiervoor is nog nader plaatselijk onderzoek noodzakelijk. Na dit onderzoek is het goed mogelijk dat het vergunningengebied in de aanvraag voor een winningsvergunning kleiner wordt aangegeven. De vergunning is aangevraagd voor een maximale diepte van circa 6.000 m.

In de nabijheid van Bolsward is in het verleden een boring gezet in het veld BWD-01 en in de verder omgeving de velden WTS-01 en WMS-01. Deze voorkomens produceerden niet en zijn merendeel gelegen in formaties van waaruit ook de aardwarmte zal worden gewonnen. Voor ultra diepe aardwarmte is dit niet het geval. Het risico op het aantreffen van aardgas is mogelijk. Het is van belang dat indien dit risico niet kan worden uitgesloten de veiligheidssystemen, risicoanalyses, protocollen etc. hierop te worden aangepast om de veiligheid te waarborgen, des te meer nu het opsporingsgebied zich deels bevindt binnen het bebouwd gebied van Bolsward.

Aansluitend hierop vragen wij nadrukkelijk aandacht voor impact van het boren en de voorbereidende werkzaamheden (o.a. vele transportbewegingen) op de leefomgeving en veiligheid.

Na bestudering van de aanvraag en rekening houdend met de raadpleging van de gemeente Súdwest-Fryslân en het Wetterskip komen wij tot de volgende reactie op uw adviesverzoek. Wij kunnen instemmen met het verlenen van een opsporingsvergunning voor aardwarmte voor het gebied Bolsward.

Met daarbij de volgende aandachtspunten:

- Zowel gemeente Súdwest Fryslân, Wetterskip Fryslân als de provincie hebben waardering voor het initiatief van STOGEF om de mogelijkheden te verkennen voor toepassing van geothermie.
- De artikelen 7 t/m 9 van de Mijnbouwwet bevatten een uitputtende opsomming van de gronden waarop een vergunning door de minister kan worden geweigerd. Op grond van artikel 9 wordt van de aanvrager van het project vereist dat hij over voldoende technische of financiële mogelijkheden beschikt. Wij beschikken niet over informatie waaruit blijkt dat STOGEF voldoende draagkrachtig is om de financiële en technische gevolgen van het uitvoeren van het project te dragen. Ook wat betreft artikel 9c, de maatschappelijke verantwoordelijkheid van het bedrijf hebben wij onvoldoende informatie op grond waarvan wij u zouden adviseren.
- Wij zijn er geen voorstander van dat aan één bedrijf een qua oppervlakte groot opsporingsgebied wordt gegund. Dit omdat daardoor andere belangstellenden voor een langere tijd niet aan bod komen in een dergelijk gebied. Wij verzoeken u om hier te zijner tijd de aanvraag van STOGEF voor een winningsvergunning de omvang van het winningsgebied te beperken tot de omvang die STOGEF voor eigen plannen en ontwikkelingen nodig heeft.
- Bij exploratieboringen dienen dichtbevolkte gebieden vermeden te worden. Bij de aanvraag is een 'Veiligheid en Risicomanagement Systeem Geothermische sector' gevoegd, hoewel dit nader inzicht in de risico's geeft is het geen substituut voor een kwantitatieve risico analyse (QRA). In het kader van externe veiligheid dient een QRA opgesteld te worden. Het resultaat van de QRA kan van invloed zijn op de keuze van de boorlocatie. Er zal immers een minimale afstand tot (beperkt) kwetsbare objecten aangehouden moe-

ten worden. Belangrijk toetsingscriterium is dat het boren en afwerken van boorgaten niet is toegestaan indien zich (beperkt) kwetsbare objecten, zoals gedefinieerd in het Besluit externe veiligheid inrichtingen (BEVI), binnen de contour van 10^{-6} /jaar van het plaatsgebonden risico bevinden. Daarnaast moeten tevens brandbestrijdingsafspraken met de brandweer en andere hulpverlenende instanties i.v.m. calamiteitenbeheersing worden gemaakt.

- Activiteiten in de ondergrond brengen risico's met zich mee en kunnen overlast veroorzaken. Ingrepen in de ondergrond kunnen een effect hebben op de stabiliteit van de ondergrond. Zo geeft onttrekking en herinjectie van grondwater drukverandering op grote diepte. Daarnaast kan de winning van geothermie gepaard gaan met het aanboren van aardgas, ook dit kan gevaar opleveren voor de omgeving. Het zoekgebied ligt voor een groot deel binnen het bebouwde gebied van Bolsward. Door de ligging in een stedelijke omgeving dient bij de inrichtings- en booractiviteiten rekening gehouden worden met het voorkomen van overlast (waaronder: licht, geluid, trillingen, verkeersbewegingen). Daarbij geldt in algemene zin dat rekening gehouden moet worden met het huidige gebruik van het gebied, kwetsbare objecten en de hierbij behorende veiligheidscontouren, alsmede gebruiks- en veiligheidseisen. Deze eisen kunnen volgen uit aanwezige infrastructuur, maar ook gevolg zijn van eigendomsrechten en gebruik van percelen, en zijn altijd van toepassing wanneer werkzaamheden worden uitgevoerd en/of rechten moeten worden gevestigd.
- Hydraulische putstimulatie (fracking) is niet gewenst.
- Inwoners van Bolsward en omgeving dienen in een vroeg stadium adequaat geïnformeerd te worden over de voorgenomen exploratiewerkzaamheden. Wij vinden dit een primaire verantwoordelijkheid van de initiatiefnemers en tevens het ministerie van Economische Zaken en Klimaat als vergunningverlener en toezichthouder Staatstoezicht op de Mijnen.
- Voordat met de aanleg van een boorlocatie wordt begonnen dienen alle vereiste vergunningen en ontheffingen te zijn verkregen van onder andere provincie Fryslân, betrokken gemeente, Wetterskip Fryslân en waterbedrijf Vitens en dient rekening te worden gehouden met aanwezige kabels en leidingen en de beheer ruimte van vaarwegen.
- Voor de locaties van de aardwarmteboringen geldt in eerste instantie dat het boren door bekende archeologische terreinen vermeden dient te worden. Voor de ligging van deze terreinen wordt verwezen naar de FAMKE (Friese Archeologische Monumentenkaart Extra, www.fryslan.nl/famke). Het gaat dan om de terreinen waarvoor 'streven naar behoud' of een waarderend onderzoek (terpen, vuursteenvindplaatsen of pingoruïnes) wordt geadviseerd. Wanneer er daadwerkelijk tot boring naar aardwarmte wordt overgegaan zal het archeologische aspect via de gebruikelijke ruimtelijke procedures worden meegenomen. Het kan dan bijvoorbeeld nodig zijn om nader onderzoek uit te voeren.
- In het opsporingsgebied ligt één EHS gebiedje, deze dient getoetst te worden of er sprake is van externe werking door de exploratieboringen en activiteiten op de instandhoudingsdoelen.
- Het uitvoeren van exploratieboringen heeft mogelijk een verstorende effect op de openheid en rust voor weidevogels. Afhankelijk van de gekozen locaties is mogelijk weidevogelcompensatie aan de orde.

Wij zijn van mening dat wij u hierbij een zorgvuldig advies doen toekomen en verwachten dat u dit advies meeneemt in uw besluitvorming.

Gedeputeerde Staten van Fryslân,

drs. A.A.M. Brok, voorzitter

R.E. Bouius - Riemersma, MBA MCM, secretaris

M i n u t e

Registratienummer : 01990723
Primair nummer :
Soort stuk : DG
Opgesteld door : drs. A.J. Zijlstra
Afd./Opgave : Omgevingszaken
Telefoon : (058) 292 59 25

Korte samenvatting van het besluit:

adviesverzoek inzake aanvraag opsporingsvergunning aardwarmte Sneek

Aantekeningen:

Persbericht : Nee
Aantal pagina's : 5
Aantal bijlagen :
Meesturen :
Afschrift aan :

- Clusterleider	:	Gedeputeerde(n)	:
- Afdelingshoofd	:	R.F. Douwstra	:
- Bedrijfskundig Adviseur	:		:
- Directeur/Opgaveregisseur	:		:
